

Kontor/afdeling
FOR

Dato
13. december 2018

J nr. 2018 - 2460

/eko/kni/mhu

Høringsnotat vedrørende udkast til ændring af bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (markedsføring af systemydelser)

Udkast til ændring af bekendtgørelse nr. 891 af 17. august 2011 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. har været udsendt i ekstern høring fra den 24. april til den 22. maj 2018.

Baggrunden for ændringerne er lov nr. 704 af 8. juni 2018 om bl.a. Energinets anvendelse af markedsbaserede metoder ved indkøb af ydelser samt bestemmelser om betaling herfor.

Energistyrelsen har modtaget i alt 5 høringssvar, hvoraf følgende høringssvarer har fremsendt bemærkninger: Dansk Energi, Ørsted, Det Økologiske Råd, Vindmølleindustrien/Foreningen af slutbrugere af energi/Danmarks Vindmølleforening og Danske Commodities.

Følgende høringssvarer har meddelt, at man ikke har bemærkninger til høringen: Danske Revisorer, Datatilsynet, Aalborg Universitet, Dansk Byggeri og Dansk Arbejdsgiverforening.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar. Kommentarer hertil er anført i kursiv. Det skal bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises til de fremsendte høringssvar.

Udover de kommentarer som er sammenfattet i dette høringssvar indeholder høringssvarene en række mere tekniske og redaktionelle kommentarer til ændringsbekendtgørelsen. Disse kommentarer vil blive indarbejdet i ændringsbekendtgørelsen i fornødent omfang.

Der er foretaget en række mindre ændringer, herunder redaktionelle og lovtekniske ændringer i ændringsbekendtgørelsen.

Derudover er der foretaget mindre justeringer i bekendtgørelsen af hensyn til EU's statsstøtteregler. Energistyrelsen er endvidere i høringsperioden blevet

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

opmærksom på, at der er behov for en yderligere analyse af bestemmelser om 'best new entrant', hvorfor Energistyrelsen forventer at arbejde videre med disse bestemmelser i forbindelse med Markedsmodel 3.0.

1. Konkurrence og markedsbaserede principper

Dansk Energi, Det økologiske råd, Danske Commodities og Ørsted støtter op omkring at driften af markedet skal ske ud fra markedsbaserede principper.

Vindmølleindustrien/Foreningen af slutbrugere af energi/Danmarks Vindmølleforening anfører, at det må forventes, at der i mange situationer kun vil være 1, 2 eller måske 3 leverandører af en ydelse i et område, hvorfor det findes tvivlsomt, om der reelt vil kunne være tale om et velfungerende marked. Der kan være betydelige problemer med konkurrencen på et marked med få leverandører.

Det Økologiske Råd anfører, at bekendtgørelsen kan se ud som om, at den baserer sig for meget på den nuværende systemsammensætning, hvor der f.eks. stadig er systembærende kraftvarmeværker. Det Økologiske Råd er bekymret for, at der vil være en række tilfælde, hvor en tilstræbt markedsbaseret tilgang til indkøb af systemydelse vil være med til at fastholde den eksisterende produktionsstruktur.

Energistyrelsens bemærkninger

Ved lov nr. 704 af 8. juni 2018 fastsættes bestemmelser om Energinets anvendelse af markedsbaserede metoder ved indkøb af ydelser samt betaling herfor. Bekendtgørelsen er en udmøntning af lovændringen.

Bekendtgørelsen søger at fremme konkurrencen på markedet, således at mere end én virksomhed kan tilbyde en af Energinet efterspurgt ydelse. Dette sker bl.a. ved, at Energinet hvert år skal offentliggøre behovet for energi og andre ydelser til opretholdelse af forsyningssikkerheden for det kommende år. Hvis der kun er én virksomhed, som kan tilbyde en af Energinet efterspurgt ydelse i et nærmere bestemt tidsrum og geografisk område, skal Energinet søge at ændre definitionen af rammerne for anskaffelse af den efterspurgte ydelse, med henblik på at flere virksomheder kan tilbyde den efterspurgte ydelse, og at ydelsen kan tilvejebringes omkostningseffektivt på sigt.

Hvis Energinet konstaterer, at der stadig kun er én virksomhed, der tilbyder den efterspurgte ydelse, skal Energinet betale en reguleret pris, der i videst mulig omfang svarer til, hvad en virksomhed ville blive betalt, såfremt der var konkurrence.

For så vidt angår fastholdelse af eksisterende produktionsstruktur, følger det af de nye bestemmelser, at Energinet skal sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser til sikring af elforsyningsikkerheden på langt sigt ved i videst muligt omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og

teknologineutrale markeder. Energistyrelsen er ikke enig i, at bekendtgørelsen baserer sig på en bestemt produktionssammensætning i det danske energisystem. Det er netop hensigten med bekendtgørelsen at understøtte, at Energinet også i fremtiden kan sikre elforsyningsikkerheden på mest effektiv vis ved at de systembærende enheder i dag i videst mulig omfang udsættes for konkurrence fra nye aktører og teknologier gennem transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder.

2. Betaling

Dansk Energi og Ørsted støtter op om, at betalingen fremover vil afspejle de indtægter, man som markedsaktør vil kunne forvente at modtage for at levere ydelser i et sundt økonomisk marked.

Dansk Energi anfører, at i tillæg til de angivne omkostningselementer i § 24, bør det fremgå i bekendtgørelsen, at cost plus også bør omfatte omkostninger fra spidslastanlæg, som påviseligt driftes i kraft af, at grundlast-kraftvarmeværker underlagt tvangskørsel er nødt til at øge elproduktionen og reducere varmeproduktionen.

Vindmølleindustrien/Foreningen af slutbrugere af energi/Danmarks Vindmølleforening bemærker, at det bør vurderes, hvorvidt der er forudsætninger for at skabe et marked med sund og meningsfuld konkurrence, førend der stilles krav om markedsføring af prissætningen. Der udtrykkes desuden en bekymring for, om elforbrugerne først vil skulle betale for etablering og drift af Energinets ejede komponenter til levering af ydelser til opretholdelse af elforsyningsikkerheden, for derefter igen at skulle betale for ydelserne gennem et markedsbaseret indkøb.

Energistyrelsens bemærkninger

Det er i bekendtgørelsens § 24, stk. 1, nr. 2 tilføjet, at varme skal indgå som et påviseligt omkostningselement, hvilket også omfatter eventuelle omkostninger fra spidslastanlæg.

Lov nr. 704 af 8. juni 2018 søger at fremme konkurrencen ved at fastsætte, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved indkøb af ydelser. Bekendtgørelsen er en udmøntning af lovændringen. Bekendtgørelsen søger at fremme konkurrencen ved at skabe forudsætninger for tilstedeværelsen af et marked. Hvis Energinet konstaterer, at der kun er én virksomhed der tilbyder ydelser, skal Energinet betale en reguleret pris, der i videst mulig omfang bør svare til, hvad en virksomhed ville blive betalt, såfremt der var konkurrence.

Formålet med bekendtgørelsen er, at behovet for ydelser gøres mere transparent ved, at der gives prissignaler til markedet, således at ydelserne også på sigt leveres på en omkostningseffektiv måde. Bekendtgørelsen skaber derfor rammerne

for større konkurrence, ved at flere aktører kan deltage i tilvejebringelsen af ydelser, som er nødvendige for opretholdelsen af det ønskede niveau for forsyningsikkerhed.

Energistyrelsen deler ikke bekymringen fra Vindmølleindustrien/Foreningen af slutbrugere af energi/Danmarks Vindmølleforening vedrørende betaling af ydelser. I et marked med konkurrence vil det sikres, at den billigste enhed leverer ydelsen. Det betyder, at hvis Energinet kan købe ydelser på markedet der er billigere, end de ydelser Energinets egne anlæg leverer, så vil dette være en besparelse for Energinet og i sidste ende forbrugerne.

Det bemærkes endvidere, at kravet om markedsføring ikke er et nyt krav. Kravet fremgår bl.a. af eksisterende bestemmelser i lov om elforsyning § 28, stk. 1, nr. 16 samt Kommissionens forordning om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer artikel 4, stk. 2, litra d.

3. Langsigtet planlægning, transparens og behovsvurdering

Dansk Energi og Ørsted finder det positivt, at der skal udarbejdes en begrundet behovsvurdering, som er et positivt skridt mod et mere transparent marked.

Dansk Energi og Ørsted bemærker dog, at en behovsvurdering på et 1 år er for kort tid, og at behovsvurderingen bør suppleres af en mere langsigtet behovsvurdering, der sikrer at investeringsbeslutninger kan foretages på et så oplyst og transparent grundlag som muligt. Det foreslås, at der udarbejdes en behovsvurdering for en periode på mindst 6 år. Dansk Energi og Ørsted anfører endvidere, at de gerne ser en åben og transparent proces ved Energinets metodeudarbejdelser.

Ørsted anfører desuden, at de tolker behovet beskrevet i § 20 i bekendtgørelsen som et bruttobehov, men at det bør præciseres, at Energinets egne anlæg såvel som de anlæg, der har godkendte revisioner eller indmeldt langsigtede planer, skal indregnes i behovsvurderingen.

Det Økologiske Råd anfører, at der mangler en fastlæggelse af Energinets muligheder for at sikre, at installationer til sikring af tilstedeværelse af systemydelser er til stede mindst samtidig med, at de store centrale kraftværker udfases. Samtidig anføres et savn af bestemmelser, der giver mulighed for at udbud af ydelser kan være meddelt i et lavt antal MW eller tilsvarende mål, for at muliggøre deltagelse af mindre markedsaktører. Desuden mener det Økologiske Råd, at konkurrence på monopollignende ydelser også kan føre til væsentlig risiko for tabte investeringer og dermed behov for en meget kort afskrivningstid, hvorfor bestemmelser som sammenvejer betydningen for økonomien af en egentlig aftaleperiode for indkøb af systemydelser med levetiden af den faktisk installation savnes.

Energistyrelsens bemærkninger

Energistyrelsen anerkender, at en behovsvurdering med et sigte ud over en 1-årig horisont, vil kunne understøtte markedsaktørenes grundlag for eventuelle investeringsbeslutninger til levering af de efterspurgte ydelser. Dette har Energistyrelsen håndteret i bekendtgørelse om ændring til bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. nr. 1217 af 15. oktober 2018, om Energinets udarbejdelse af redegørelse om elforsynings sikkerheden. Det følger af disse ændringer, at vurderingen af den fremtidige elforsynings sikkerhed, jf. § 27, stk. 2, nr. 2, i lov om elforsyning, skal indeholde en prognose for effekttilstrækkelighed, som blandt andet skal udarbejdes for DK1 og DK2 for mindst 10 år frem i tiden. Energistyrelsen fastholder på denne baggrund den 1-årige udmelding af behovet i behovsvurderingen.

For så vidt angår ønsket om en åben og transparent proces ved Energinets metodeudarbejdelse, fremgår det af de nye bestemmelser, at Energinet skal sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser på langt sigt ved i videst muligt omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder. Derudover forventes, at Energinet i udarbejdelse af metoder inddrager interessenter i videst muligt omfang. Derudover fremgår det af bemærkningerne til § 73 a, i lov om elforsyning, som henviser til eldirektivet, at metoder som godkendes efter § 73 a, skal offentliggøres, inden de træder i kraft.

Vedrørende behovet i § 20 i bekendtgørelsen fremgår det, at Energinet skal udarbejde en begrundet behovsvurdering. Behovsvurderingen skal indeholde det samlede forventede behov for energi og andre ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed og omfatte behov, der kan dækkes af Energinets egne anlæg. Dette betyder at godkendte revisioner og indmeldte langsigtede planer også vil være omfattet af behovsvurderingen.

Datoen for den årlige offentliggørelse af behovsvurderingen ændres fra 1. juni til 1. november. Behovsvurderingen offentliggøres dog første gang 1. februar 2019 for året 2019. Det forventes, at den ændrede dato vil give Energinet mulighed for at tage hensyn til oplysninger om markedsaktørenes foreløbige year-ahead planer for tilgængelighed efter artikel 97 i Kommissionens forordning om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer.

Fastlæggelse af Energinets mulighed for at sikre, at installationer til sikring af tilstedeværelse af systemydelser er til stede mindst samtidig med, at de store centrale kraftværker udfases, håndteres ved, at behovet udbydes på transparent vis og anskaffes gennem markedsbaserede metoder. Herved sikres, at der kan gives prissignaler til investeringer, der på sigt kan levere de nødvendige systemydelser, herunder især systembærende egenskaber.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at Energinet ved manglende konkurrence skal vurdere, hvorvidt produktdefinitionen, herunder for eksempel minimum størrelse af

buddet eller længden af kontraktperioden, kan ændres med henblik på at skabe mere konkurrence, fx ved at også mindre markedsaktører kan deltage, og en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser på sigt. Det er ikke hensigten med bekendtgørelsen at definere ydelser eller rammerne for anskaffelse af ydelser nærmere.

4. Dobbeltregulering

Vindmølleindustrien/Foreningen af slutbrugere af energi/Danmarks Vindmølleforening mener, at driften af elsystemet er reguleret af Kommissionens forordning om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer. Det samme gælder for indkøb af systemydelser og indkøb af systembærende egenskaber samt håndtering af situationer med havari- eller netproblemer. Gennemførelse af dansk lovgivning på dette område vil derfor være dobbeltregulering. Der henvises til artikel 20-24, 108 og 109 i nævnte forordning.

Energistyrelsens bemærkninger

Kommissionens forordning om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssysteme regulerer driftsmæssige forhold. Artikel. 20-24, 108 og 109 vedrører driftssikkerhed, herunder afhjælpende tiltag og tilgængelighed af TSO'ens ressourcer, værktøjer og anlæg samt systemydelser.

I bekendtgørelsen er der alene fastsat regler om forhold, som ikke reguleres ved forordningen, herunder bestemmelser om betaling i situationer, hvor der ikke opstår en markedspris.